

**Meijer, De Scamele
en
de dode lijsttrekker**

Voor de man die Meijer mogelijk maakte.
Het tweede deel in wat voor mij een lange reeks mag worden.
Iemand van wie ik blijf leren en die ik blijf waarderen.
Niet meer terugkijken.
Wat geweest is, laat je achter.
Er ligt nog genoeg voor je.
Kijk vooruit.

**Meijer, De Scamele
en
de dode lijsttrekker**

Joël Knobbe

Schrijver: Joël Knobbe

Coverontwerp:

ISBN:

Hoofdstuk 1

Wat het plein vasthield

Het Zaailand was afgezet met dranghekken die net iets te recht stonden voor deze stad. Kabels liepen langs de randen, vastgezet met tape die nog strak op de stenen zat. Lampen stonden gericht op de trappen van het gerechtsgebouw, alsof daar iets moest gebeuren dat gezien móést worden.

Er stonden mensen. Niet dicht op elkaar. Niet luidruchtig. Eerder gewoon aanwezig. Alsof ze voelden dat ze ergens bij waren, maar nog niet precies wisten waarbij.

Aan de randen stonden mannen in donkere jassen. Geen uniform, maar ook geen toeval. Oortjes. Blikken die nergens op bleven rusten. Ze keken langs mensen heen, niet naar ze. In Leeuwarden valt dat soort dingen op.

Bovenaan de trappen stond Julian Balthazaer. Hij stond er al voordat iemand hem aankondigde. Alsof dat ook niet hoefde. Zijn houding was recht. Niet gespannen, niet ontspannen. Gewoon beheerst. Zijn handen rustten los voor zijn lichaam, vingers licht tegen elkaar. Zijn kin iets te hoog.

Hij wachtte niet. Hij was er gewoon.

Langzaam zakte het geluid weg. Een gesprek dat nog half doorging, stierf dood. Iemand kuchte. Een telefoon verdween in een jaszak. Een fietser reed langs, keek even en trapte door. Toen werd het stil.

Julian keek de menigte in. Niet vluchtig. Hij keek zoals iemand kijkt die gewend is dat mensen luisteren. Zijn blik gleed over gezichten en bleef soms net een fractie te lang hangen, alsof hij iets opsloeg.

‘Mensen,’ zei hij.

Zijn stem was helder. Rustig. Moeiteloos.

‘We leven in een tijd waarin complexiteit geen uitzondering meer is, maar de norm.’

Hij liet een korte stilte vallen.

Niet omdat hij moest nadenken. Omdat hij wist dat zij dat deden.

‘Wat wij ervaren als onzekerheid,’ ging hij verder, ‘is in werkelijkheid het gevolg van systemen die sneller veranderen dan wij bereid zijn te begrijpen.’

Zijn rechterhand maakte een klein gebaar. Alleen een open handpalm.

Voorin werd geknikt. Achterin verschoof iemand onrustig.

‘De vraag is dus niet of we moeten veranderen...’

Hij liet de zin even hangen.

‘...maar of we bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen voor de richting waarin.’

De woorden vielen kalm. Niet zwaar, maar ze bleven hangen.

Hij keek opnieuw over het plein. En toen bleef zijn blik heel even ergens rusten. Niet op de groep, maar op een punt. Zo kort dat bijna niemand het zag.

‘Ik begrijp dat dit voor sommigen abstract klinkt,’ zei hij. ‘Maar de data suggereren een andere realiteit.’

Het woord data klonk scherper dan de rest.

Een windvlaag trok over het plein. Iemand sloeg zijn jas dicht.

Een papiertje schoof langs de rand van de trappen.

Julian wachtte. Precies lang genoeg.

‘We staan aan de vooravond van keuzes die niet alleen ons, maar ook de generaties na ons zullen vormen.’

Zijn stem bleef hetzelfde. Geen nadruk. Geen emotie.

‘En leiderschap is in zo’n tijd geen kwestie van populariteit, maar van consistentie.’

Het werd weer stil.

Niemand bewoog. Alsof ze wachtten op iets dat niet kwam.

Toen begon het applaus.

Eerst een paar handen. Daarna meer. Het zwol aan, maar werd nooit echt luid. Geen gejoel. Geen warmte. Eerder instemming.

Julian knikte één keer. Alsof het de bedoeling was.

Beneden, aan de rand van het plein, stond Marnix Meijer. Niet tussen het publiek, maar ernaast. Zoals altijd.

Hij had het meeste wel gehoord. Woorden als complexiteit, systemen, richting. Hij kende dat soort taal. Andere tijd, andere mond, zelfde type mensen.

Hij stak een sigaret op.

Sherry stond naast hem, neus laag bij de grond, snuffelend aan een paal waar eerder iemand had gestaan.

‘Dat soort mensen drinken slechte koffie,’ mompelde Meijer. Hij keek nog een keer naar de trappen. Niet naar de man, maar naar de plek. Waar vorig jaar een lijk had gelegen. Toen draaide hij zich om en liep weg. Achter hem ging het applaus nog even door.

Boven op de trappen bleef Julian staan.

Mensen kwamen naar voren. Niet tegelijk, maar één voor één. Handen werden geschud. Kort. Stevig. Precies lang genoeg. Er werd iets gezegd. Hij antwoordde. Maar nooit te veel. Geen gesprekken. Alleen uitwisseling.

De mannen met de oortjes bewogen mee. Subtiel. Altijd op precies de juiste afstand.

Julian raakte niemand langer aan dan nodig. Af en toe glimlachte hij, maar zijn ogen deden niet mee.

Beneden begon het plein leeg te lopen.

Mensen praatten zacht. Of helemaal niet. Sommigen keken nog één keer om, alsof ze iets wilden meenemen dat ze niet konden benoemen.

Een fiets werd van het slot gehaald. Een stel liep weg zonder iets te zeggen.

De lampen bleven branden. De hekken bleven staan.

Alleen de mensen verdwenen.

De trappen bleven ook.

Zoals altijd. Hoog. Kaal. Onveranderd.

Niet iedereen dacht eraan.

Maar sommigen wel.

Aan wat daar een jaar eerder had gelegen. Precies op die plek.

Dat gaf het iets.

Niet zichtbaar, maar wel aanwezig.

Julian draaide zich om. Hij keek niet meer naar het plein, alsof het al achter hem lag. Alsof het nooit meer was geweest dan een stap.

Hij liep naar binnen. Geen haast. Geen twijfel. Alsof hij precies wist waar hij naartoe ging.

Beneden op het plein liep Meijer verder.

Zijn sigaret was halverwege al op. Sherry liep naast hem, zelfde tempo, geen haast.
Hij keek niet meer om.

Hoofdstuk 2

De geur van planning

Meijer liep weg van het Zaailand zonder nog om te kijken. Achter hem stierf het applaus langzaam af. Eerst aarzelend, daarna in losse plukjes, tot het weer gewoon stadsgeluid was. Fietsen, een brommer verderop, stemmen die niks met politiek te maken hadden en dat ook graag zo hielden.

Sherry liep naast hem, kop laag, alsof zij van het hele gebeuren alleen had onthouden waar het plein ophield en de straat begon. 'Kom, meisje,' zei hij. 'We hebben weer genoeg visie gehad voor een avond.'

Sherry trok een keer met haar oor. Meer kwam er niet.

Op het Ruiterskwartier ging het gewone leven alweer door. Dat beviel hem. Mensen met tassen, mensen op weg naar huis, mensen die in een telefoon praatten alsof niemand anders bestond.

Geen dranghekken. Geen licht. Geen mannen met oortjes. Gewoon Leeuwarden dat snel weer vergat wat het net had staan bekijken.

De Scamele lag er zoals altijd bij. Niet schreeuwerig, niet netjes, ook niet bezig om iemand naar binnen te trekken. Gewoon open genoeg voor wie wist wat het was.

Meijer bleef even voor de deur staan. Niet uit twijfel. Meer uit gewoonte. Buiten was buiten, binnen was binnen.

Toen duwde hij de deur open.

De bekende geur kwam hem meteen tegemoet. Bier, hout, koffie, vocht uit jassen, en iets ouds dat er altijd hing maar nooit echt vies werd.

De lange bar lag rechts zoals hij al jaren lag. Krukken op een rij, sommige rechter dan andere. Achterin een tv, beeld aan, geluid uit.

Links de hoge tafels waar mensen bleven hangen zonder dat ze dat van plan waren geweest.

Boven de bar glaswerk, flessen, een spiegel die al te veel gezichten had teruggekaatst om nog ergens van op te kijken.

Carla stond achter de bar met een doek in haar hand. Ze keek op, zag hem binnenkomen en knikte kort. Meer was niet nodig.

Rinus zat al op zijn vaste plek.

Natuurlijk zat Rinus al op zijn vaste plek.

‘Kwart over twee,’ zei hij zonder op te kijken. ‘Een beschaafd mens had hier al uren kunnen zitten, maar nee. Tegenwoordig begint alles pas als het al half voorbij is. Ik zeg het je, Meijer, dit land glijdt af.’

Meijer hing zijn jas aan de kapstok.

‘Je zit er toch.’

‘Dat is niet het punt.’

‘Dat is zelden het punt bij jou.’

Rinus keek nu wel op.

‘Tien uur was een fatsoenlijke openingstijd. Dan had een mens nog wat aan zijn dag. Dan kon je tenminste op tijd ellendig worden.’

Carla legde het doekje op de tap.

‘Wat deed jij precies om tien uur behalve hier zitten?’

‘Leven,’ zei Rinus.

‘Je zat aan je eerste bier.’

‘Dat is ook leven.’

‘Dat is uitstel van nadenken,’ zei Carla.

Meijer pakte een kopje en zette het koffieapparaat aan.

‘Tien uur is geen tijd voor een kroeg. Tien uur is een fout in de planning.’

‘Dat heet discipline,’ zei Rinus.

‘Dat woord ken jij alleen van horen zeggen.’

Sherry liep achter de bar langs, schampte met haar flank een kastje, draaide een rondje en ging liggen op haar vaste plek.

Alsof ze elke dag opnieuw bevestigde dat dit van haar was en de rest het mocht lenen.

Rinus keek naar haar.

‘Die hond heeft het beter voor elkaar dan wij.’

‘Omdat zij geen geschiedenis heeft,’ zei Meijer.

‘Dat weet je niet,’ zei Carla. ‘Misschien heeft ze in een vorig leven een bank beroofd.’

‘Als ze slim was wel,’ zei Rinus.

Meijer schonk koffie in.

De deur ging open en Douwe kwam binnen met De Telegraaf onder zijn arm. Zwart jack, strakke mond.

Hij hing zijn jas op, ging op zijn vaste kruk zitten en sloeg de krant open zonder iemand echt aan te kijken.

‘Middag,’ zei Carla.

‘Voor wie,’ zei Douwe.

‘Voor jou niet, blijkbaar.’

Meijer schoof een kop koffie zijn kant op.

Douwe pakte die aan, keek naar de voorpagina en tikte er meteen op met zijn wijsvinger.

‘Daar heb je hem weer.’

Rinus boog zich iets opzij.

‘Wie?’

‘Wie denk je. De man uit Den Haag. De gladde verschijning.

Julian Balthazaer.’

Meijer keek mee. Grote foto. Donker pak, kaarsrechte houding, diezelfde blik die tegelijk vriendelijk en onbewogen kon zijn.

Alsof hij de fotograaf toestemming had gegeven om hem vast te leggen, maar niet om hem echt te zien.

‘Hij staat er goed op,’ zei Rinus.

‘Dat is nou precies het probleem,’ zei Douwe. ‘Dat soort mensen staan altijd goed op foto’s. Daar worden ze voor gebouwd.’

‘Zijn vak is politicus,’ zei Carla.

‘Zijn vak is geloofwaardig lijken,’ zei Douwe. ‘Politicus is alleen de verpakking.’

Meijer nam een slok koffie en keek nog even naar de foto. Alles klopte. Revers recht, stropdas recht, ogen precies goed.

Te precies.

‘Hij denkt dat hij het al is,’ zei Douwe.

‘Wat?’ vroeg Rinus.

‘Minister-president. Kijk dan. “Balthazaer mikt op premierschap.” Alsof het een wedstrijd is waar de rest al hijgend achter hem aan loopt.’

Rinus nam een slok bier en keek naar de kop.

‘Misschien wordt hij het ook.’

‘Daar gaat het niet om,’ zei Douwe. ‘Het gaat erom dat hij nu al praat alsof het geregeld is. Alsof verkiezingen een formaliteit zijn.’

Carla zette een frisje op een dienblad, bracht het weg en kwam terug.

'Jij vertrouwt niks dat groter is dan een stamtafel.'

'Ik vertrouw niks dat te glad binnenkomt,' zei Douwe.

Hij sloeg de krant om.

'Kijk. Nog mooier. "Amalia rondt militaire basisopleiding af en wordt bevorderd tot korporaal."' "

Rinus begon meteen te grijnzen.

'O, daar gaan we.'

Carla leunde even met haar ellebogen op de bar.

'Spaar ons.'

'Waarom zou ik?' zei Douwe. 'Wat is dit nou weer. Een prinses die een opleiding doet en heel Nederland moet doen alsof er een oorlog is gewonnen.'

'Ze heeft gewoon een opleiding afgerond,' zei Carla.

'Ze heeft een fotomoment afgerond,' zei Douwe. 'Dat meisje hoeft nooit iets te worden, want ze is al iets. En dan moet het volk klappen omdat ze door de modder heeft gekropen.'

'Ik zou ook best door de modder willen kruipen als daar een rang en een paleis tegenover stonden,' zei Rinus.

'Jij kruipt al door de modder zonder resultaat,' zei Carla.

Meijer keek van de een naar de ander.

'Je hebt wel altijd precies dezelfde onderwerpen waar je boos van wordt.'

'Dat heet consistentie,' zei Douwe.

'Nee,' zei Meijer. 'Dat heet sleur met ideologie.'

Douwe keek weer naar de krant.

'Monarchie is erfelijke decoratie. En het rare is: de mensen die er het hardst in geloven, hebben er zelf niks aan.'

'Dat kun je ook over religie zeggen,' zei Rinus.

'Dat doe ik dan ook.'

Carla zette een schaalpje pinda's op de bar.

'Ik vind het wel knap. Ze doet tenminste nog iets. Er zijn genoeg mannen van boven de vijftig die hier al buiten adem raken van hun barkruk.'

Rinus keek haar aan.

'Nu voel ik me aangesproken.'

‘Dat is omdat je een geweten hebt. Of een prostaat. Ik haal ze nog wel eens door elkaar.’

Douwe grinnikte tegen wil en dank. Kort, zoals altijd.

Meijer leunde met zijn onderarm op de tap en keek even de kroeg rond.

Twee studenten achterin bij de hoge tafel. Een man alleen met een witbier, starend naar de tv.

Het was een gewone avond.

En hij wist uit ervaring dat juist die avonden verraderlijk waren.

Daar begon vaak iets zonder aankondiging.

‘Je was er net toch?’ vroeg Carla.

Meijer knikte.

‘Even.’

‘En?’

Hij haalde zijn schouders op.

‘Hij praat goed.’

‘Dat zegt niks,’ zei Douwe.

‘Nee,’ zei Meijer. ‘Dat bedoel ik ook.’

Rinus schoof wat pinda’s naar zich toe.

‘Hoe praat hij dan?’

Meijer dacht even na.

‘Zoals hij kijkt.’

‘Wat betekent dat nou weer,’ zei Rinus.

‘Dat hij luistert zonder echt te luisteren. Alsof hij je al heeft ingedeeld voordat jij je mond opendoet.’

Douwe tikte met zijn nagel tegen zijn kopje.

‘Precies. Zo’n blik. Niet boos, niet warm. Meer alsof jij een dossier bent.’

Carla keek naar Meijer.

‘En wat vond jij ervan?’

‘Van hem of van dat hele circus?’

‘Van allebei.’

Meijer nam zijn tijd.

‘Van hem denk ik dat hij nooit ergens per ongeluk is. En van vanmiddag denk ik dat het te glad verliep.’

Rinus keek hem aan.

‘Te glad?’

‘Alles liep zoals het moest. Dat is meestal verdacht.’

Carla knikte langzaam.

‘Dat soort mensen oefenen zelfs hun stiltes.’

Buiten klonk gelach. Dichtbij, dan weer weg. Iemand liep langs het raam, keek naar binnen en liep door.

Douwe las verder, maar half.

Rinus keek naar de tv waar een samenvatting van een voetbalwedstrijd zonder geluid draaide.

Carla poetste een glas dat eigenlijk al schoon was.

Meijer keek nog eens naar de foto van Julian op de krant.

Hij dacht aan de trappen.

Aan die fractie van een seconde waarin Julians blik ergens was blijven hangen. Niet op het publiek. Niet op de gevel. Lager.

Op iets. Of iemand.

Hij wist nog niet wat. Alleen dat het hem was opgevallen, juist omdat het niet paste bij de rest.

‘Hij keek,’ zei hij.

Rinus draaide zich weer naar hem om.

‘Wie?’

‘Balthazaer.’

‘Waarnaar?’

Meijer schudde zijn hoofd.

‘Weet ik nog niet.’

‘Mensen kijken altijd ergens naar,’ zei Rinus.

‘Ja,’ zei Meijer. ‘Maar niet altijd zo.’

Carla zette het glas terug op de bar.

‘Dat soort mannen kijken alleen als het nut heeft.’

Douwe vouwde de krant een stukje terug zodat de foto weer zichtbaar werd.

‘Misschien zocht hij iemand. Misschien liet iemand zich niet zien.

Politiek zit vol met mensen die uit beeld blijven tot het moet.’

‘Of iemand wilde juist heel graag in beeld zijn,’ zei Carla.

Meijer zei niks.

Hij keek naar buiten.

Het Ruiterskwartier schoof voorbij zoals altijd, maar zijn aandacht bleef ergens hangen. Niet op een persoon. Meer op het ritme.

En toen veranderde dat ritme.

Het was klein. Geen sirene, geen geschreeuw. Alleen een korte breuk in hoe geluid normaal beweegt. Stemmen die even wegvielen. Voetstappen die niet meer slenterden, maar gericht kwamen.

Carla keek tegelijk met hem op.

Douwe legde de krant neer zonder iets te zeggen.

Rinus draaide zich half op zijn kruk, bierglas nog in zijn hand.

‘Daar heb je wat,’ zei hij.

Meijer zei niks.

Hij luisterde.

Voetstappen voor de deur. Even stil. Een gedempte stem.

Daarna de klink.

De deur ging open.

Niet hard. Maar wel met het soort zekerheid van iemand die gewend is dat deuren opengaan.

Eerst kwam er een man binnen die hier niet hoorde.

Donker jack, kort haar, oortje. Geen brede nek, geen zwaar postuur, maar wel een houding die meteen duidelijk maakte dat hij hier niet voor zichzelf was.

Hij bleef een halve stap binnen staan en keek de ruimte rond.

Niet zoekend. Meer controlerend. Alsof hij de plattegrond al kende en alleen checkte of alles nog klopte.

Niemand zei iets.

Niet omdat het moest. Omdat iedereen hetzelfde dacht.

Niet hier.

De man knikte kort naar buiten. Nauwelijks zichtbaar. Gewoon een seintje.

Toen pas kwam Julian Balthazaer binnen.

Hij bleef niet hangen in de deuropening. Geen aarzeling. Hij stapte naar binnen alsof hij hier niet hoefde te wennen.

Donkerblauw pak, grijze sjaal, jas open. Geen stropdas meer. Iets lossier, maar zonder echt iets los te laten.

Zijn blik ging niet meteen naar de mensen.

Die gleed eerst door de ruimte.

De bar. De krukken. De tafels. De spiegel. De tv. De deur naar achteren.

Alles in een rustige beweging, alsof hij de kamer in zich opnam zonder er iets van te vinden.

Toen keek hij pas naar de mensen.
En ergens tussen die twee momenten veranderde de lucht.
Niet letterlijk.
Maar de ruimte schoof een paar centimeter op van zichzelf.

Rinus zette zijn glas neer zonder te drinken.
Douwe vouwde de krant dicht. Niet hard, maar wel definitief.
Carla legde haar doek neer en zette haar hand plat op de tap.
Meijer bleef staan waar hij stond, half achter de bar, kopje in de hand.
Julian liep een paar passen naar binnen. Niet ver. Net genoeg om uit de deuropening te zijn.
De man met het oortje bleef bij de deur staan. Buiten liep de straat door, zichtbaar achter hem, maar het hoorde er niet meer bij.
'Goedenavond,' zei Carla.
Julian keek haar aan.
'Dag Mevrouw.'
Zijn stem was hetzelfde als op het plein. Helder, rustig, nergens te hard, nergens te zacht. Alsof hij geen stem had, maar een instrument.
'Wat mag het zijn?' vroeg Carla.
'Een koffie. Zwart.'
Heel even keek Carla naar Meijers kopje.
Meijer zag het en keek terug.
Julian zag dat waarschijnlijk ook.
'Dat kan,' zei Carla. 'Als u hem ook opdrinkt.'
Rinus grijnsde meteen. Douwe niet. Meijer keek alleen.
Heel even verscheen er iets in Julians mondhoek dat op een glimlach leek. Geen warmte. Meer erkenning.
'Dat is wel de bedoeling.'
Carla draaide zich om en zette het apparaat aan.
Julian bleef staan waar hij stond. Niet leunen. Niet hangen. Hij maakte de ruimte ook niet kleiner door te doen alsof hij er al hoorde. Hij stond recht, handen los langs zijn lichaam, alsof zelfs wachten iets was dat je kon oefenen.
'Druk hier?' vroeg hij.
'Altijd genoeg,' zei Carla zonder om te kijken.

‘Voor dit tijdstip,’ zei Meijer.
Julian keek naar hem. Dit keer direct.
‘Dan is het een goede plek.’
‘Dat hangt ervan af waarvoor u komt,’ zei Meijer.
Een korte stilte. Niet ongemakkelijk. Wel afgemeten.
‘Een gesprek,’ zei Julian.
Douwe snoof. Niet luid, maar precies hard genoeg.
Julian keek naar hem.
‘Dat lijkt me gelukt.’
‘Dat moet nog blijken,’ zei Douwe.
Carla zette de koffie neer.
‘Zwart.’

Julian pakte het kopje op, nam een slok en zei niks.
Dat was bijna erger dan een opmerking.
Alsof hij wist dat iedereen op zijn reactie wachtte en besloot die net iets langer vast te houden.
Carla keek hem aan.
‘En?’
‘Sterk,’ zei hij.
‘Dat horen we vaker,’ zei Carla.
‘Ik probeer beleefd te blijven.’
‘Dat houdt u hier niet lang vol,’ zei Meijer.
Nu keek Julian iets langer. Alsof hij wilde bepalen of het een grap was of een aanval. Hij leek te besluiten dat het allebei kon.
‘U bent de eigenaar,’ zei hij.
‘Dat ben ik.’
‘Marnix Meijer.’
‘U bent goed ingelezen.’
‘Dat hoort bij mijn werk.’
Douwe schoof de krant iets zijn kant op en tikte met twee vingers op de voorpagina.
‘Hier staat dat u de nieuwe minister-president wordt.’
Rinus grijsde. Carla keek tussen hen in, niet ingrijpend, maar wel klaar.
Julian keek naar de foto van zichzelf. Zonder zichtbaar ongemak.
Dat vond Meijer misschien nog wel het opvallendst.
‘De kiezer beslist dat,’ zei Julian.

'Nee,' zei Douwe. 'Dat doen andere mensen. De kiezer mag daarna tekenen.'

'Dat is wel erg cynisch,' zei Julian.

'Dat bespaart tijd,' zei Douwe.

'Democratie is zelden gebaat bij cynisme.'

'En macht zelden bij eerlijkheid,' zei Douwe.

Rinus keek van de een naar de ander, nog niet zeker of hij dit mooi vond of vervelend.

Carla hield haar blik op Julian.

Meijer dacht: nu gaan we zien of hij boos kan worden.

Maar Julian werd niet boos.

Hij zette zijn kopje neer. Netjes. Zonder geluid.

'Ik begrijp uw wantrouwen,' zei hij.

'Nee,' zei Douwe meteen. 'Dat doet u niet.'

Weer stilte.

Julian keek rond. Niet geërgerd. Niet defensief. Meer alsof hij de kroeg opnieuw opnam, nu met het geluid erbij.

Zijn blik gleed langs de barkrukken, de spiegel, de tafel achterin, de tv, de flessen, Carla, Rinus, Douwe.

En weer bleef die blik even hangen.

Kort.

Te kort om vast te pakken.

Maar Meijer zag het.

Nog scherper dan op het plein.

Niet op Douwe. Niet op hemzelf. Niet op Carla.

Iets in de ruimte. Of iemand verder naar achteren. Bij de spiegel misschien.

Hij kon het nog niet plaatsen.

'U leest De Telegraaf,' zei Julian tegen Douwe.

'En u waarschijnlijk de peilingen,' zei Douwe.

'Dat sluit elkaar niet uit.'

'Het scheelt weinig.'

Rinus schoot in de lach. Carla niet, maar haar mondhoek bewoog.

Julian pakte zijn koffie weer op en dronk hem rustig op. Geen haast. Maar ook geen seconde langer dan nodig.

Daarna haalde hij een briefje uit zijn binnenzak en legde het op de bar.

Carla keek ernaar.

'Ik kan wisselen.'

'Dat hoeft niet.'

'Hier wel.'

Ze pakte het briefje, rekende af en schoof hem het wisselgeld terug.

Geen glimlach. Geen extra zin.

Julian nam het aan.

'Dank u.'

'Graag gedaan,' zei Carla.

Hij knikte naar Meijer.

'Dank voor de ruimte.'

'Die was al van mij,' zei Meijer.

Weer die korte, bijna glimlach.

'Dan dank ik u voor de koffie.'

'Volgende keer thee,' zei Meijer.

'Ik neem het mee.'

Julian draaide zich om en liep naar de deur.

De man met het oortje opende die nog voor hij er was.

Buiten klonk meteen weer straatgeluid. Niet veel, maar genoeg.

Julian stapte naar buiten.

De deur viel dicht.

Even bleef het stil in De Scamele.

Niet lang. Maar wel lang genoeg om op te vallen.

Rinus was de eerste.

'Nou,' zei hij. 'Die leeft ook niet echt, hè.'

Carla pakte het lege kopje op.

'Die kwam hier niet voor koffie.'

'Nee,' zei Douwe. 'Die kwam kijken.'

'Of zoeken,' zei Meijer.

'Wat dan?' vroeg Rinus.

Meijer pakte zijn notitieboekje uit zijn binnenzak. Langzaam.

Alsof hij zichzelf nog niet helemaal vertrouwde.

Hij schreef een regel op.

Sloeg het weer dicht.

Carla zag het.

'En?'

'Nog niks,' zei hij.

'Dat schrijf je dan snel op.'

'Daarom is het een notitie en geen conclusie.'
Douwe pakte de krant weer op, maar las niet.
'Zo'n man komt hier niet zonder reden. Niet met die beveiliging.
Niet met die blik.'
'Misschien wilde hij gewoon horen hoe gewone mensen praten,'
zei Rinus.
'Dan is hij hier de verkeerde avond,' zei Carla.
'Vandaag praten ze alleen onzin.'
'Dat is elke dag hier,' zei Meijer.
Rinus nam zijn glas weer op.
'Ik vond hem vooral leeg. Niet dood. Gewoon... leeg. Alsof er
vanbinnen alleen maar planning zit.'
Douwe knikte.
'Ja. Dat.'
Carla spoelde het kopje om en zette het ondersteboven neer.
'Hij keek inderdaad alsof hij iets zocht.'
'Of controleerde,' zei Meijer.
'Wat is het verschil?' vroeg Douwe.
Meijer keek naar de deur.
'Dat weet je pas achteraf.'
Buiten schoof een schaduw langs het raam en verdween weer.
Sherry zuchtte in haar slaap en trapte even met haar poot, alsof
ze ergens achteraan rende dat de rest niet kon zien.
Rinus leunde iets naar voren.
'Denk je dat hij terugkomt?'
'Zo'n man?' zei Meijer.
'Ja.'
Meijer keek nog steeds naar de deur.
'Nee,' zei hij.
Hij dacht even na.
'Of juist wel. Maar niet voor wat hij zei.'
Carla wreef met het doek over een plek die al schoon was.
'Ik zei het toch. Die kwam hier niet voor koffie.'
Douwe sloeg de krant dicht en legde hem op de bar.
'Ik vertrouw hem niet.'
'Dat is geen nieuws,' zei Carla.
'Nee,' zei Douwe. 'Maar dit keer anders.'
Meijer keek naar zijn koffie. Lauw geworden.
Hij dronk hem toch op.

Daarna zei hij niks meer.
Niet omdat er niks te zeggen was.
Juist omdat er te veel was dat nog nergens op sloeg.
De middag schoof verder.
Iemand bestelde een bier. Buiten reed een scooter langs. Op de
tv viel een doelpunt zonder geluid.
Maar ergens bleef iets haken.
De manier waarop Julian had gekeken.
Niet bewonderend. Niet nieuwsgierig.
Meer alsof hij iets wilde controleren.
En toen dacht Meijer voor het eerst dat de man van de trappen
misschien niet alleen in Leeuwarden was om gezien te worden.
Dat schreef hij niet op.
Nog niet.

Hoofdstuk 3

Huid op huid

Het was tegen half een toen Rinus opstond. Niet omdat hij wilde, maar omdat Carla vond dat het genoeg was geweest.

Hij hield zich vast aan de bar alsof die hem nog een laatste reden kon geven om te blijven.

‘Nog eentje en dan ga ik, lieve Car,’ zei hij.

‘Dat geloof ik,’ zei Carla. ‘Maar dat betekent niet dat het moet. Jas aan.’

Rinus keek naar zijn glas. Alsof daar nog iets in zat dat hem gelijk ging geven.

‘Vroeger zei hij’

‘Was alles beter,’ zei Carla. ‘Ja, dat weten we.’

Meijer zei niks. Hij keek toe. Zoals vaker, als dingen zich vanzelf oplosten.

Rinus liet zich van zijn kruk glijden, minder soepel dan hij zelf dacht. Hij pakte zijn jas, miste eerst de mouw en kreeg hem daarna met lichte overtuiging aan.

‘Ik ga nog lang niet naar huis,’ zei hij.

‘Je gaat wel naar buiten,’ zei Carla.

Ze duwde hem zacht maar beslist richting deur.

Rinus draaide zich nog een keer om.

‘Morgen om tien uur open.’

‘Twee uur,’ zei Carla.

‘Schande.’

Toen was hij weg.

De deur viel dicht en de kroeg werd kleiner. Niet letterlijk, maar in geluid. In beweging. In alles wat nog moest.

Douwe was al uren weg. Zoals altijd. Rond elf. Zonder iets te zeggen. Hij had zijn krant dichtgeslagen, zijn jas gepakt en was vertrokken alsof hij niets had gemist en ook niets wilde missen. Carla begon glazen te spoelen.

Meijer liep langs de bar, zette stoelen recht die al recht stonden en keek even naar de deur. Alsof hij verwachtte dat die nog een keer open zou gaan.

'Die komt nog terug,' zei Carla.
'Wie.'
'Die van vanavond.'
Meijer haalde zijn schouders op.
'Iedereen komt hier terug.'
'Niet zo,' zei Carla. 'Die keek alsof hij iets kwijt was.'
'Of alsof hij wist waar het lag,' zei Meijer.
Carla keek hem aan.
'Dat is hetzelfde.'

De deur ging open.
Allebei keken ze op.
Angela.
Ze bleef even in de deuropening staan. Alsof ze wist dat ze te laat was, maar dat het haar niet echt uitmaakte. Jas dicht, haar nog een beetje vochtig van buiten.
Meijer keek naar de klok.
'We zijn gesloten.'
Angela trok een wenkbrauw op.
'Dat zeg je altijd.'
'En toch blijf je komen.'
'Dat zegt misschien iets over jou.'
Carla keek van de een naar de ander en glimlachte kort.
'Ik ga.'
Ze pakte haar tas, liep langs Angela en tikte haar even tegen de arm. Geen woorden. Alleen een blik die genoeg zei.

De deur viel dicht.
Even was het stil.
Niet ongemakkelijk. Gewoon anders.
Meijer liep naar de deur, draaide het slot om en zette het licht boven de bar uit. De kroeg zakte terug in zichzelf.
'Kom,' zei hij.
Angela hing haar jas op zonder te vragen waar. Alsof ze hier niet te gast was, maar ook niet helemaal thuis.
Sherry stond op, rekte zich uit en liep alvast naar de trap.
'Zie je,' zei Meijer. 'Die weet het al.'
Ze liepen naar boven.
De trap kraakte zoals altijd.

Boven was het rustiger. Geen glazen, geen stemmen. Alleen ruimte.

Angela zette haar tas neer. Meijer trok zijn trui uit en hing die over een stoel.

‘Drukke avond?’ vroeg ze.

‘Valt mee,’ zei hij. ‘Hij kwam langs.’

Angela keek op.

‘Balthazaer?’

‘Ja.’

Ze knikte langzaam.

‘Dat dacht ik al.’

‘Waarom.’

‘Omdat hij dat soort dingen doet. Even kijken. Even voelen.’

Meijer schonk twee glazen cola in en kwam terug.

‘Hij kwam niet voor een gesprek.’

‘Nee,’ zei Angela. ‘Dat doen ze nooit echt.’

Ze nam het glas aan, maar dronk nog niet.

‘Er gaan al jaren verhalen over hem,’ zei ze.

Meijer keek haar aan.

‘Dat geloof ik meteen.’

‘Je weet niet eens wat.’

‘Maakt niet uit.’

Angela glimlachte even.

‘Dat is jouw probleem.’

‘Dat is mijn voordeel.’

Ze ging op de rand van het bed zitten.

‘Grindr. Buitenland. Feesten. Niet de nette soort.’

Meijer knikte langzaam.

‘Klinkt logisch.’

‘Of mensen verzinnen het omdat ze hem niet vertrouwen,’ zei Angela.

‘Dat kan ook. Maar meestal zit er iets onder.’

Angela keek hem aan.

‘Ik moet dat soort dingen bewijzen.’

‘Ik niet.’

Even bleef het stil.

Niet zwaar, maar er zat iets onder.

Angela zette haar glas neer en stond op. Ze liep naar hem toe en bleef vlak voor hem staan.

Dicht genoeg.

'Je denkt dat hij niet is wat hij lijkt,' zei ze.

'Niemand is dat,' zei Meijer.

'Jij wel?'

'Nee.'

Ze keek hem even aan. Alsof ze wilde bepalen of dat een grap was.

Toen legde ze haar hand op zijn borst.

De rest ging vanzelf.

Niet gehaast. Niet bedacht. Gewoon omdat het er al zat.

Ze trokken elkaar dichterbij. Warmte nam het over van afstand.

Hun bewegingen vonden elkaar zonder uitleg.

Even later lagen ze op het bed. Stilte die niet leeg was, maar vol.

Angela lag naast hem, haar hoofd tegen zijn schouder. Haar adem werd langzaam rustiger.

Meijer keek naar het plafond, maar zag niks.

'Je gelooft die verhalen dus,' zei ze zacht.

'Ja,' zei hij.

'Waarom.'

Hij dacht even na.

'Omdat hij keek alsof hij iets te verbergen had.'

Angela draaide haar hoofd iets.

'Dat doen meer mensen.'

'Niet zo,' zei Meijer.

Ze zei niks meer.

Beneden was het stil. Helemaal stil nu. Geen glazen, geen stemmen. Alleen het huis dat stond zoals het altijd stond.

Sherry lag ergens op de overloop en snurkte zacht.

Angela schoof iets dichterbij tegen hem aan. Haar hand bleef op zijn borst liggen.

Meijer sloot zijn ogen.

Maar hij zag nog steeds die blik.

En hij wist een ding zeker.

Die man kwam niet voor koffie.

Dit was nog maar het begin.

Hoofdstuk 4

Lichaam in de hoek

Angela werd wakker zonder dat er iets was wat haar wekte. Ze lag op haar zij, nog half in de warmte van de nacht, met Meijers arm zwaar over haar middel. Zijn hand lag los op haar heup, alsof hij daar was blijven hangen toen de slaap hem had ingehaald.

Zijn adem ging diep en rustig. Gelijkmatic genoeg om te vergeten dat de wereld daarbuiten alweer begonnen was.

Ze bleef nog even liggen zonder te bewegen. Niet omdat ze niet wakker was, maar omdat ze het moment nog niet wilde loslaten. De stilte. De warmte. De nabijheid.

Kleine dingen, maar precies groot genoeg om even niets anders te hoeven.

Haar ogen waren open, maar haar gedachten nog niet. Voor een paar tellen bestond de dag nog niet.

Toen ging de telefoon.

Het geluid sneed door de kamer. Scherp en ongeduldig, alsof het geen rekening hield met wat er was.

Angela reageerde meteen. Niet traag, niet half. Haar hand was al onderweg voordat het tweede signaal begon.

Ze draaide zich los uit Meijers arm, voelde kort de weerstand van zijn hand die haar nog vasthield, en pakte haar telefoon van de grond.

'Ja,' zei ze.

Haar stem was meteen anders. Lager. Vlakker. De nacht was eruit verdwenen.

Ze luisterde.

En terwijl ze luisterde, verschoof er iets achter haar ogen. Geen schrik, geen zichtbare emotie. Meer een schakel die omging.

'Waar,' zei ze daarna.

Een korte stilte.

'Ik kom eraan.'

Ze hing op.

Naast haar bewoog Meijer. Hij draaide zich langzaam op zijn rug en keek haar aan, nog half in de mist van de slaap.

'Wat is er,' vroeg hij, schor.

Angela stond al naast het bed. Ze trok haar broek aan met de vanzelfsprekendheid van iemand die dit vaker had gedaan.
'Werk,' zei ze.
Hij knikte langzaam.
'Dat had ik door.'
Ze pakte haar shirt en trok het over haar hoofd. Haar haar viel even los langs haar gezicht voordat ze het met één beweging bijeen pakte.
'Station,' zei ze. 'Lichaam gevonden.'
Het woord bleef even hangen tussen hen in.
Niet zwaar, maar wel aanwezig.
Meijer kwam iets overeind en leunde op zijn elleboog.
'Niet natuurlijk?' vroeg hij.
Angela keek hem kort aan terwijl ze haar haar vastzette.
'Dat is nog niet vastgesteld.'
Het was precies het soort antwoord dat niets zei en alles duidelijk maakte.
Hij keek haar nog een paar seconden na.
Hij zag het verschil.
De vrouw die naast hem had gelegen was er nog, maar niet meer op dezelfde manier. Er zat afstand in haar houding. Scherppte in haar blik.
Ze was al ergens anders.
'Je gaat erheen,' zei hij.
'Ik zal wel moeten.'
'Nu.'
'Nu, Ja.'
Hij liet zich weer iets achterover zakken, maar zijn ogen bleven op haar gericht.
'Pas op,' zei hij. Het klonk achteloos, maar dat was het niet.
Angela reageerde niet meteen. Ze pakte haar jas, haar tas en liep naar de deur.
Pas toen ze haar hand op de klink legde, zei ze
'Altijd.'

Op de overloop stond Sherry al. De hond keek haar aan met haar kop een beetje scheef, alsof ze probeerde te snappen waarom de ochtend anders rook dan anders. Angela liep langs haar heen en daalde de trap af, snel, maar niet gehaast. De treden kraakten zoals altijd, alleen klonk het nu korter, zakelijker, alsof zelfs het huis begreep dat dit geen gewone ochtend was.

Beneden lag de Scamele stil. De bar was schoon, de glazen stonden op hun plek, de stoelen recht. Alles was zoals het hoorde, maar zonder mensen voelde het leeg, onaf. Alsof de ruimte wachtte tot iemand haar weer betekenis gaf. Angela liep er zonder aarzeling doorheen, trok de deur open en stapte naar buiten.

De lucht was koel en vochtig. Het Ruiterskwartier lag er anders bij dan gisteravond, minder vol, minder luidruchtig, maar niet leeg. Een fietser schoot voorbij met te veel haast voor dit uur. Verderop liep iemand met een tas, zonder op of om te kijken. De stad was wakker aan het worden, maar leek nog niet te weten in welke stemming. Angela liep door, haar pas gelijk, haar blik vooruit. Ze dacht nog niet. Eerst zien.

Bij het station zag ze het meteen. Het lint, de politiebus, de houding van de agenten, alsof ze niet goed wisten waar ze hun handen moesten laten. Subtiel, maar duidelijk genoeg. Ze liep ernaartoe en stapte zonder aarzelen onder het lint door.

‘Recherche,’ zei ze.

Een van de agenten wilde iets zeggen, keek haar aan en besloot van niet.

‘Waar ligt hij?’

De ander wees. ‘Daar.’

De houten bankconstructie langs de rand van het plein. Angela kende die plek. Iedereen kende die plek. Mensen wachtten daar, rookten daar, zaten daar zonder ergens echt te hoeven zijn. Juist daarom viel hij niet op.

Ze liep ernaartoe en voelde het al voordat ze het zag. Die kleine verschuiving in een ruimte waar iets is gebeurd wat er niet hoort. Alsof de lucht net anders stond.

Toen zag ze hem. Hij lag niet op de bank, maar erin. Tegen de binnenkant van het hout, in de hoek, half uit het zicht. Niet

verstopt, maar ook niet zichtbaar voor iemand die er gewoon langs liep. Precies daartussen.

Angela bleef even staan. Niet omdat ze moest nadenken, maar omdat ze het beeld wilde laten binnenkomen zoals het was. Een man, netjes gekleed, schoenen recht. Te recht. Zijn hoofd hing iets naar voren, kin laag, alsof hij sliep in een houding die niemand vrijwillig kiest.

Ze liep dichterbij en hurkte. De agent naast haar klonk ongemakkelijk.

‘We hebben hem zo gevonden. Niets aangeraakt.’

Angela knikte zonder op te kijken. Haar blik ging naar zijn hals en bleef daar hangen. De afdrukken waren duidelijk, donker, diep genoeg om geen twijfel over te laten. Wurging.

Ze keek naar zijn handen. Geen sporen van verzet. Geen chaos. Daarna naar de plek zelf. Te schoon. Te stil.

‘Hij is hier niet overleden,’ zei ze.

De agent keek haar aan. ‘Hoe weet je dat?’

Angela kwam overeind. ‘Omdat hier niets gebeurd is.’

Ze keek nog eens naar de positie van het lichaam, naar de hoek, naar de manier waarop hij lag. Dit was geen plek waar iets eindigde. Dit was een plek waar iemand was neergelegd.

‘Wie heeft hem gevonden?’

‘Een man. Wilde gaan zitten.’

Angela knikte. ‘Naam?’

‘Nog niet.’

‘Wel,’ zei een stem achter haar.

Ze draaide zich om. Een oudere agent kwam dichterbij, zijn gezicht strakker dan nodig was.

‘Het is Balthazaer.’

Angela keek hem aan. ‘Zeker?’

‘Ja.’

Ze draaide zich terug naar het lichaam en zag hem ineens anders. Niet als een lichaam, maar als een gezicht dat ze kende. Van gisteren. Van de trappen. Van die stem die nergens brak. Julian Balthazaer.

Er trok niets zichtbaar door haar heen, maar haar aandacht verschoof. Dit was geen gewone zaak meer.

De forensische dienst begon met hun werk. Foto’s, hoeken, details. Alles werd vastgelegd voordat er iets werd aangeraakt.

Angela keek toe, niet naar alles tegelijk, maar naar wat ontbrak. Geen bloed. Geen schade. Geen tekenen van strijd. De onderzoeker die knielde, hield even stil toen hij de jas opende. Het was klein, maar Angela zag het. Ze stapte dichterbij, keek, en wist genoeg. Ze kwam weer overeind, haar gezicht onveranderd.

‘Dit blijft intern,’ zei ze.

Geen discussie. De man knikte meteen.

Angela keek opnieuw naar het lichaam, maar zag nu meer dan alleen de man die daar lag. Ze zag de gevolgen. Politiek. Media. Controle. Ze wist hoe dit zou gaan. Wat er gezegd zou worden, en wat niet.

‘Telefoon?’ zei ze.

‘Niet gevonden.’

Natuurlijk niet.

Ze keek naar de bank, naar de binnenkant waar hij had gelegen. Half zichtbaar, half verborgen.

‘Hij is hier neergelegd,’ zei ze.

Niemand sprak haar tegen.

De brancard werd gebracht en het lichaam werd voorzichtig meegenomen. Angela deed een stap achteruit en keek toe tot hij weg was. Daarna bleef er niets over behalve de bank. Gewoon een bank.

Om haar heen kwam de stad weer op gang. Mensen, geluid, beweging. Alles ging door alsof er niets was gebeurd.

Angela bleef nog even staan, haar handen in haar jaszakken, haar blik op de plek waar hij had gelegen. In haar hoofd zat nog steeds die blik van gisteren. De manier waarop hij had gekeken, alsof hij iets zocht. Of iets controleerde.

Ze draaide zich om en liep weg, met het vaste gevoel dat dit geen begin was, maar een gevolg. En dat iemand heel precies had bepaald wat er gezien mocht worden. En wat niet.

Hoofdstuk 5

Wat ze verzwegen

Het was kwart voor twee toen Carla voor de derde keer checkte of de glazen goed stonden. Niet omdat het moest, maar omdat die laatste minuten voor opening altijd iets hadden van een ritueel. De Scamele draaide daarop. Kleine handelingen die niets veranderden en toch bepaalden dat de dag begon zoals hij hoorde.

De tap was nagekeken, de koffiemachine pruttelde zacht, de hoge tafels links van de bar waren schoon, en achterin stond de televisie nog op zwart.

Buiten kwam het Ruiterskwartier al op gang, maar binnen hing nog die korte stilte die alleen bestaat vlak voordat een kroeg weer volloopt.

Carla keek op de klok en zuchtte zacht. Kwart voor twee. Officieel waren ze nog dicht. In de praktijk was dat in De Scamele al jaren iets rekbaars.

Ze pakte een schoon glas, hield het tegen het licht, zag dat het goed was en schoof het toch nog een paar centimeter rechter. Daarna keek ze naar de deur, alsof ze hem daarmee kon tegenhouden.

Dat lukte natuurlijk niet.

De deur ging open en Rinus kwam als eerste binnen. Zoals wel vaker, op momenten dat hij vond dat regels niet voor hem golden. Achter hem liep Meijer met Sherry. Rustiger. In datzelfde tempo waarmee hij alles deed wat hem niet verraste. Zijn jas zat nog dicht en hij liet zijn blik even door de kroeg gaan, alsof hij wilde checken of alles er nog stond.

‘We zijn nog niet open,’ zei Carla, zonder veel overtuiging.

‘Daar ben ik mooi op tijd voor,’ zei Rinus tevreden, terwijl hij al op zijn vaste kruk ging zitten.

‘Je bent nergens op tijd voor,’ zei Carla. ‘Je bent altijd te vroeg of te laat. Hangt er een beetje vanaf hoeveel je al op hebt.’

Meijer hing zijn jas aan de kapstok en keek op de klok. 'Volgens mij is hij precies op tijd om weer te klagen over de openingstijden.'

Rinus draaide zich half naar hem om. 'Omdat die openingstijden nergens op slaan. Vroeger was deze tent om tien uur open. Tien uur. Dan had je nog wat aan je dag.'

'Jij had nooit wat aan je dag,' zei Meijer droog. 'Alleen eerder aan je eerste bier.'

Carla glimlachte kort en pakte alvast een kopje voor Meijer.

'Daarom luister jij ook nooit als hij over vroeger begint. Jij was erbij.'

'Helaas wel,' zei Meijer.

Hij ging op zijn vaste plek zitten. Niet helemaal aan het einde van de bar en ook niet in het midden, maar precies daar waar hij zowel het raam, de deur als de rest van de kroeg kon zien zonder op te vallen. Carla zette koffie voor hem neer zonder iets te vragen. Hij knikte even. Dat was genoeg.

Rinus keek om zich heen, alsof er iets ontbrak. 'Het voelt leeg.'

'Dat komt omdat het nog geen twee uur is,' zei Carla.

'Nee,' zei Rinus. 'Dat komt omdat het nieuws al buiten is en hier nog niet.'

Meijer keek op. 'Welk nieuws?'

Rinus haalde zijn telefoon uit zijn jaszak, zichtbaar tevreden dat iemand het vroeg. 'Dat lijkt. Bij het station. Vanmorgen. Iedereen heeft het erover.'

Carla zette een fles cola in de koelkast en sloot de deur iets te hard. 'Iedereen heeft het altijd ergens over. Dat maakt het nog geen nieuws.'

'Nee,' zei Rinus, terwijl hij over zijn scherm scrolde. 'Maar dit voelt anders.'

Meijer nam een slok koffie en stak een sigaret op. 'Anders hoe?'

'Alsof het niet zomaar iemand is.'

'Dat zegt nog steeds niks,' zei Carla.

Rinus keek op van zijn telefoon. 'Ik zeg ook niet dat ik iets weet. Alleen dat het groot voelt.'

'Dat voelen mensen ook bij een regenbui als de krant het goed opschrijft,' zei Carla.

Meijer zette zijn kopje neer en keek nu wat scherper. 'Ik heb nog niks gehoord.'

Rinus trok een wenkbrauw op. 'Niet van Angela?'
Carla keek snel even naar Meijer, maar zei niets.
Hij haalde zijn schouders op. 'Nog niet.'
Dat was waar, en tegelijk zei het genoeg. Als Angela nog niets had laten vallen, betekende dat meestal dat er ook nog niets was. Of juist dat het zo groot was dat ze hem er bewust buiten hield. Rinus begon weer te scrollen. Het tikken van zijn nagel tegen het scherm werkte Carla zichtbaar op de zenuwen.
'Hier,' zei hij na een paar seconden. 'Persconferentie uit Den Haag, straks live. Over de vondst. Zie je nou wel.'
Carla keek naar de klok en toen naar hem. 'Hoe laat?'
'Over een paar minuten. Nou ja, "straks". Je weet hoe dat gaat. Eerst wachten tot iedereen achter een microfoon staat en dan vijf minuten niks zeggen.'
Meijer keek voor zich uit. Den Haag. Alleen dat woord maakte de zaak al groter dan een lichaam op een bankje bij het station. Niet dat hij daar iets aan had. Een lichaam bleef een lichaam. Politiek maakte het alleen onrustiger.

De deur ging opnieuw open. Douwe kwam binnen met zijn jas nog dicht en een gezicht dat al wist hoe het zat voordat iemand iets zei. Hij hing zijn jas op zonder groet, liep naar de bar en ging zitten alsof hij zijn plek terugnam.
'Ik hoor dat we weer wat hebben,' zei hij.
'We zijn pas over vijf minuten open,' zei Carla automatisch.
'Beter te vroeg dan nooit,' zei Douwe.
Carla zette zonder iets te vragen een biertje voor hem neer. 'Nee. Dat is meestal het probleem.'
Douwe keek naar Meijer. 'Je hebt het gehoord.'
'Dat er een lichaam is gevonden,' zei Meijer. 'Meer niet.'
'Dan weet je genoeg om te snappen dat dit niet klein blijft,' zei Douwe.
Rinus stak zijn telefoon omhoog alsof hij bewijs had.
'Persconferentie vanuit Den Haag.'
Douwe keek niet eens. 'Natuurlijk. Dat doen ze alleen als ze bang zijn voor de eerste versie van het verhaal.'
Carla sloeg haar armen over elkaar. 'Jij denkt ook altijd dat er al een tweede versie is voordat de eerste er is.'
'Omdat dat meestal zo is,' zei Douwe.

Hij keek opnieuw naar Meijer. Dit keer langer. 'Misschien wordt het tijd dat jij je er weer mee bemoeit.'

Meijer reageerde niet meteen. Hij keek naar zijn koffie, die inmiddels drinkbaar was, en nam een slok, alsof hij zo nog even tijd kon rekken.

'Nee,' zei hij toen.

Douwe trok nauwelijks zichtbaar met zijn mondhoek. 'Dat zei je de vorige keer ook.'

'En de keer daarvoor,' zei Carla.

Rinus keek van de een naar de ander. Hij hield van dit soort momenten, zolang hij er zelf niet middenin zat. 'Nou ja,' zei hij, 'de vorige keer ging het uiteindelijk wel ergens over.'

Carla draaide zich om, liep om de bar heen en bleef voor Meijer staan. 'De vorige keer eindigde met een vrouw die van de Oldehove sprong en met jou in een ziekenhuisbed,' zei ze.

'Misschien even goed om dat erbij te houden voordat iedereen hier weer romantisch gaat doen over "een zaak".'

Zonder iets te vragen trok ze de onderkant van zijn shirt omhoog.

Het litteken was nog steeds duidelijk zichtbaar. Geen rauwe wond meer, geen verse kleur, maar een bleke streep in zijn huid die daar niet hoorde. Niet groot genoeg om indruk te maken, niet klein genoeg om te negeren. Juist daarom bleef je ernaar kijken.

Rinus zei niets meer.

Douwe keek ernaar zonder medelijden, maar ook zonder luchtigheid. Gewoon vaststellend.

Carla liet het shirt weer zakken. 'Voor het geval iemand het vergeten was.'

Meijer trok het recht en keek haar aan. 'Subtiel.'

'Dat werkt toch niet bij jou,' zei Carla.

Hij blies zacht uit door zijn neus. 'Dat was een schotwond. Geen uitnodiging.'

'Nee,' zei Carla. 'Dat was een waarschuwing.'

Er viel een stilte die net iets te lang duurde. Buiten liep iemand langs het raam. Verderop klonk een fietsbel. In de kroeg leek alles even te wachten tot iemand besloot welke kant de middag op ging.

‘Ik zeg alleen,’ zei Douwe uiteindelijk, ‘dat jij dit soort dingen aantrekt.’

‘Klinkt alsof ik er een hobby van heb gemaakt,’ zei Meijer.

‘Nee,’ zei Douwe. ‘Het klinkt alsof jij vragen niet kunt laten liggen.’

Rinus knikte iets te enthousiast. ‘Dat is wel waar.’

‘Jij kunt je eigen jas nog niet laten liggen zonder hem drie keer te vergeten,’ zei Meijer. ‘Dus houd jij je erbuiten.’

‘Ik zit er al buiten,’ zei Rinus. ‘Ik ben hier.’

Carla liep terug achter de bar en pakte de afstandsbediening van de tv. ‘Voordat jullie elkaar verder gaan analyseren, kijken we eerst wat ze te melden hebben.’

Ze zette het scherm aan. Eerst een sportzender, dan een reclame, daarna een nieuwsuitzending waar een presentator met een ernstig gezicht iets zei dat nog niets prijsgaf.

De klok sprong naar twee uur. Precies op dat moment ging de deur weer open. De eerste echte klant van de middag kwam binnen, een man van een jaar of zestig die altijd een vaasje pils bestelde en zich verder nergens mee bemoeide.

Carla gaf hem een kort knikje. ‘We zijn open,’ zei ze.

‘Dat dacht ik al,’ zei de man, die duidelijk niet had gemerkt dat er iets speelde.

Er zat iets geruststellends in. Niet iedereen kwam hier om de wereld te bespreken. Sommigen kwamen gewoon voor bier.

Carla tapte zijn glas terwijl het beeld op de tv verschoof naar Den Haag. Een spreekgestoelte. Microfoons. Een rij mensen die nog deden alsof ze niet in beeld waren. Onderaan verscheen een naamstrip, met daaronder in kleinere letters een verklaring naar aanleiding van “de dramatische gebeurtenissen van vanochtend”.

‘Daar gaan we dan,’ zei Rinus.

Niemand reageerde.

De woordvoerder begon te praten. Strakke stem, ingestudeerde zinnen. Woorden als “verslagenheid”, “respect voor de familie”, “een publiek dienaar”, “een schok voor de democratische rechtsorde”. Geen naam in de eerste zin. Dat viel Meijer meteen op. Alsof ze tijd wilden rekken voordat ze hem hardop moesten maken.

Toen kwam hij alsnog.

Julian Balthazaer.

Op het scherm verscheen kort een foto. Dezelfde als gisteren. Net pak, rechte blik, een man die altijd leek te weten welk licht het beste op hem viel.

'Zo,' zei Rinus zacht. 'Dus toch niet zomaar iemand.'

Douwe snoof. 'Dat wisten we al.'

De woordvoerder praatte verder, maar zei eigenlijk niets.

"Verdachte omstandigheden". "Rust en ruimte". Het onderzoek liep. Geen inhoudelijke details.

'Geen details,' zei Douwe.

'Natuurlijk geen details,' zei Carla.

'Dat betekent dat er details zijn,' zei Rinus.

'Dat betekent alleen dat Den Haag bestaat,' zei Carla.

Meijer keek zwijgend naar het scherm. Niet om de woorden, maar om de stiltes ertussen. Hij lette op wie er achter de woordvoerder stond. Wie er ontbrak. Wie zijn ogen op papier hield en wie juist niet keek. Kleine dingen, waar je pas iets aan hebt als je weet waar je naar zoekt.

'Angela wist dit vanmorgen al,' zei hij, bijna tegen zichzelf.

Carla hoorde het toch. 'Maar jij niet.'

'Nee.'

'Daar zal een reden voor zijn.'

Hij keek haar even aan. 'Dat neem ik aan.'

'Dat moet je ook hopen,' zei Douwe.

Rinus had zijn telefoon alweer in zijn hand. 'Nu komt het overal binnen. Kijk, pushberichten. "Prominent politicus overleden onder verdachte omstandigheden." Zie je wel, dit wordt groot.'

'Alles wordt groot als genoeg mensen doen alsof het dat is,' zei Meijer.

'Nee,' zei Douwe. 'Dit is groot voordat iemand het opschrijft.'

De man aan het einde van de bar draaide zich half om. 'Gaat dit over die man van de tv?' vroeg hij.

'Ja,' zei Carla.

'Die nieuwe.'

'Die ja.'

Hij nam een slok van zijn bier en knikte, alsof dat genoeg was.

'Zag er altijd zo gezond uit.'

Niemand zei iets.